

KAIKKIEN KAUPUNKI

HELSINGIN VASEMMISTOLIITON KUNTAVAALIOHJELMA 2025

Käsitelty ja hyväksytty sääntömääräisessä syyspiirikokouksessa 30.11.2024.

1. KOULUTUKSELLE JA SIVISTYKSELLE TASA-ARVOA

- 1.1. Varhaiskasvatus kuuluu jokaiselle lapselle
- 1.2. Perusopetus luo mahdollisuuksia ja tasa-arvoa
- 1.3. Toinen aste porttina työelämään
- 1.4. Helsinki on korkeakoulukaupunki
- 1.5. Vapaa sivistystyö lisää hyvinvointia

2. JOKAISELLA ON OIKEUS TERVEYTEEN JA HYVINVOINTIIN

- 2.1. Sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus varmistettava
- 2.2. Terveyttä ja hyvinvointia kaikille kaupunkilaisille
- 2.3. Mielensterveys- ja päihdepalvelut kuntoon
- 2.4. Lapsista ja nuorista ei saa säästää

3. KOHTUUHINTAISTA ASUMISTA JA TOIMIVAA LIIKENNETTÄ

- 3.1. Ratkaisuja kohtuuhintaisen asumisen turvaamiseksi
- 3.2. Liikkumisen kaupungissa on oltava edullista ja saavutettavaa

4. ILMASTOSTA JA LUONNOSTA HUOLEHDITTAVA

- 4.1. Helsinki globaalia vastuuta kantavana kaupunkina
- 4.2. Luontoa suojeleva ja luontokatoa estävä kaupunki

5. LIIKUNTA, TAIDETTA JA KULTTUURIA KAIKILLE

6. KESTÄVÄÄ TYÖTÄ JA TOIMEENTULOJA

- 6.1. Kestävä työelämä ja riittävä toimeentulo
- 6.2. Kaikille helsinkiläisille mahdollisuus työhön
- 6.3. Helsinki vastuullisena työnantajana ja työllistäjänä

Vasemmistoliitto pyrkii toiminnallaan ekologisesti kestäväan ja sosiaalisesti oikeudenmukaiseen yhteiskuntaan. Haluamme kaikille mahdollisuuden hyvään elämään, luonnon ehdoilla.

Helsingin tulee olla kaupunki, jossa jokainen sen asukas tuntee olevansa kotona, riippumatta taustasta, iästä, tulotasosta, terveydentilasta tai elämäntilanteesta. Tämä tarkoittaa Helsinkiä, joka tarjoaa yhdenvertaiset mahdollisuudet asua, työskennellä, kasvaa, vanheta, oppia ja opiskella, liikkua ja harrastaa.

Helsinki kaikille ei ole vain tavoite, vaan jatkuvaa työtä kaupungin taloudellisen ja sosiaalisen eriarvoisuuden vähentämiseksi. Helsingin on pyrittävä olemaan kaupunki, jossa kaupungin osien eriarvoistuminen on maailman pienintä.

Helsingillä menee hyvin, kun sekä ihmiset että luonto voivat hyvin. Helsinkiä on rakennettava kestävästi ja varjeltava luontoa sekä ilmastoa. Helsingin tulee olla jatkossakin kaupunki, jossa luonto on lähellä. Arvokkaat luontokohteet on säilytettävä ja lisättävä kaupunkivihreää. Edullinen, saavutettava ja ilmastoystävällinen joukkoliikenne takaa kaikille tasa-arvoisen mahdollisuuden liikkua Helsingissä.

Helsingin on päätöksillään edistettävä tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia. Helsinkiläisten terveyttä ja hyvinvointia ylläpitäviä palveluja on rahoitettava niin, että palvelut riittävät kaikille. Terveyden eriarvoistumisen kehitys on pysäytettävä.

Helsingissä asuvien on voitava osallistua päätöksentekoon äidinkielestä riippumatta. Päätöksenteossa on huomioitava myös marginalisoitujen ihmisryhmien tarpeet.

Helsingin on oltava vastuullinen työnantaja ja työllistäjä, joka maksaa reilua palkkaa ja huolehtii työntekijöidensä työssä jaksamisesta ja hyvinvoinnista.

Me Helsingin Vasemmistoliitossa jatkamme työtä sen eteen, että Helsinki on kaikkien kaupunki.

1. KOULUTUKSELLA JA SIVISTYKSELLÄ TASA-ARVOA

1.1. Varhaiskasvatus kuuluu jokaiselle lapselle

Lapsissa kasvaa tulevaisuutemme. Pienimmät kuntalaiset ansaitsevat maailman parasta opetusta, kasvatusta ja hoitoa. Jokaisella lapsella on oikeus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen riippumatta vanhempien elämäntilanteesta. Varhaiskasvatuksessa on tehtävä tiivistä yhteistyötä perheen sekä erityisesti neuvolan kanssa lapsen terveen ja turvallisen kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Huolen ilmetessä on tuki sekä tarvittavat palvelut järjestettävä oikea-aikaisesti ja yksilölliset tarpeet huomioiden. Varhaiskasvatuksesta alkaen tarjottavan ruoan on oltava ravitsevaa ja maukasta sekä ilmasto- ja ympäristöystävällisesti tuotettua lähiruokaa. Kasvisruokaa on oltava tarjolla. Helsinki on Suomen rikkain kaupunki, jossa varhaiskasvatuksen menoja ei ole tarvetta supistaa.

Saavutettavuus ja vuorohoito sujuvan arjen tukena

Helsingin on huolehdittava erilaisissa elämäntilanteissa olevien perheiden mahdollisuuksista sujuvaan arkeen tarjoamalla monipuoliset varhaiskasvatuksen palvelut. Kaupungin varhais-

kasvatuspaikkojen saatavuus kohtuullisella etäisyydellä ja hyvien julkisen liikenteen yhteyksien äärellä on taattava. Helsingin tulee huolehtia, että vuoropäivähoitoa on saatavilla riittävästi ja vuoropäiväkoteja löytyy ympäri Helsinkiä. Helsingin tulee tarjota vuorohoitoa myös pienemmille koululaisille. Neuvolatoimintaa on kehitettävä niin, että perheet saavat tiedon kunnan tarjoamista varhaiskasvatuspalveluista.

Varhaiskasvatuksen ammattilaisten työolot ja palkkaus kuntoon

Toimivan varhaiskasvatuksen kannalta oleellista on pysyvä ja sitoutunut henkilökunta. Työoloihin ja palkkaukseen panostamalla voidaan osaltaan helpottaa työvoimapulaa. Ryhmäkoot on pidettävä maltillisina ja sijaisia on otettava riittävästi. Omaa henkilökuntaa on oltava riittävästi, jotta henkilöstömitoitusten täyttäminen ei ole kiinni sijaisten saatavuudesta. On tärkeää, että lasten arjessa on nykyistä enemmän pysyviä aikuisia. Hyvässä päiväkodissa työskentelee joukko eritaustaisia ammattilaisia, joilla kaikilla on merkityksellinen rooli laadukkaana varhaiskasvatuksen järjestämisessä. Varhaiskasvatuksen työntekijöillä on oikeus elinikäiseen oppimiseen ja ammattitaitonsa kehittämiseen. Henkilökunnan osaaminen ja hyvinvointi ovat myös lasten etu.

Varhaiskasvatukselle tiloja laadusta tinkimättä

On tärkeää, että päiväkodin lapsiryhmät muodostetaan lasten kasvua ja kehitystä tukeviksi. Kasvava lapsimäärä edellyttää turvallisia ja riittävän tilavia päiväkoteja. Vanhojen tilojen terveys ja toimivuus on varmistettava. Toimivia pieniä päiväkoteja ei tule lakkauttaa ja yhdistää suuremmiksi yksiköiksi vain taloudellisin perustein. Tärkeintä on taata toimivat ja tarpeeksi suuret tilat ja pihat sekä pienet ryhmäkoot, jotka takaavat, että henkilöstö voi toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta ja jokaisen lapsen tarpeet tulevat huomioiduiksi.

Ei palveluseleille ja varhaiskasvatuksen yksityistämiselle

Varhaiskasvatus on järjestettävä pääsääntöisesti kunnan omana tuotantona. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden kasvu johtaa helposti eroihin palveluiden laadussa kaupungin sisällä, lasten valikointiin sekä työvoimapulasta kärsivän naisennemmistöisen alan huonommasta työehtosopimuksesta johtuvaan entistä suurempaan palkkakuoppaan. Syrjäntäkiellosta huolimatta yksityisen on mahdollista valikoida lapsia aukioloaikojen, lisämaksujen sekä oppimisen tuen tarjonnan avulla ja näin kiihdyttää segregatiota. Oma tuotanto on myös sijoitus paikallistalouteen, eivätkä tuotot valu ylikansallisten yhtiöiden ulkomaisille sijoittajille. Kaupungin tulee tukea yhdistyspohjaisia päiväkoteja mieluummin kuin jakaa palveluseleitä, joiden käytöstä hyötyvät eniten voittoa tavoittelevat päiväkotiketjut.

Monikielisyys ja lasten erityistarpeet huomioitava varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatus on tärkeää lasten kielellisten valmiuksien kehittymiselle. Jokaisessa päiväkodissa on huolehdittava siitä, että lapsille luetaan ääneen päivittäin. Varhaiskasvatuksen kielitietoisuutta pitää vahvistaa muun muassa huolehtimalla riittävästä määrästä S2-opettajia sekä tuomalla monikielisyyttä esille päiväkodin päivittäisessä toiminnassa. Helsingin pitää huolehtia riittävästä varhaiskasvatuksen erityisopettajien palveluista ja palkata varhaiskasvatukseen myös psykologeja. Kunnan on huolehdittava siitä, että lasten tuen tarpeet huomioidaan oikea-aikaisesti ja sopivalla tuella varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrä on oltava riittävä ja lasten pääsy terveydenhoidon palveluihin on turvattava. Tuen saamisen prosessia on nopeutettava ja sujuvoitettava. Maahanmuuttajavanhemmat tutustutetaan varhaiskasvatukseen neuvolapalveluiden ohjaamana.

1.2. Perusopetus luo mahdollisuuksia ja tasa-arvoa

Yhdenvertainen peruskoulu on tärkeimpiä tasa-arvotekojamme. Perusopetusta on vahvistettava niin, että jokaiselle lapselle ja nuorelle voidaan turvata riittävät perustiedot ja -taidot ja että kaikilla on riittävät valmiudet siirtyä toisen asteen opintoihin. Se edellyttää perusopetuksen resurssien vahvistamista niin, että oppimisen ja kasvun tuki mahdollistuu paremmin. Lähikouluperiaate on edelleen tärkeä lähtökohta koulutukselliselle tasa-arvolle Helsingissä. Kunnan ja koulun lakisääteinen velvollisuus on turvata jokaiselle lapselle ja nuorelle turvallinen opiskeluympäristö. Kiusaamista ja kouluväkivaltaa vastaan pitää tehdä töitä kouluissa ja oppilaitoksissa joka päivä. Opettajien ja muun kouluhenkilökunnan työssä jaksamista on tuettava lisäresursseilla sekä työterveystoimilla. Koulujen sisäilman puhtaudesta on huolehdittava, sillä oikeus terveeseen työympäristöön kuuluu niin oppilaille kuin työntekijöillekin.

Yhdenvertainen oppimisympäristö kaikille

Peruskoulujen ryhmäkokojen on oltava oppimisen kannalta tarkoituksenmukaisia. Kaupungin tulee huolehtia, että ryhmissä on käytettävissä aidosti tarpeen mukainen määrä opettajia, koulunkäynninohjaajia ja erityisopettajia. Tällä turvataan työrauha kouluissa ja huomioidaan lasten tarpeet. Koulussa tarvittavien välineiden on oltava maksuttomia ja fyysisten oppikirjojen tulee olla vaihtoehtona digitaalisille oppimateriaaleille yhdenvertaisesti kaikissa oppilaitoksissa. Perusopetuksen tuntimäärän on toteuduttava tasamääräisenä, eikä sitä tule supistaa. Painotetun opetuksen kokonaismäärä tulee pitää kohtuullisena ja sitä on tarjottava tasapuolisesti kaikille. Painotetun opetuksen ei pääsääntöisesti tule toimia luokkajaon perustana. Asuinalueiden eriytymisen vähentämiseksi ja koulutuksellisen tasa-arvon lisäämiseksi tulee tarkastella painotettujen luokkien, kuten liikunta-, kieli- ja musiikkiluokkien, saatavuutta niin, että tosiasiallisesti kaikille on mahdollista hakeutua niihin opiskelemaan. Lisäksi on varmistettava valinnaisaineiden yhtäläinen saatavuus koko kaupungin alueella. Aamu- ja ilta-päivätoiminnan maksuja tulee alentaa ja sitä tulee olla tarpeen mukaan saatavilla 1.–4.-luokkalaisille. Aamupäivätoiminnassa on tarjottava maksuton aamupala tasaamaan köyhyyden ja eriarvoisuuden aiheuttamia eroja lasten ravitsemuksessa. Yläkouluikäisten aamupala jää usein kotona syömättä ja se vaikuttaa suoraan jaksamiseen ja keskittymiseen. Siksi tavoitteena on toteuttaa yhteisöllinen aamupala koulupäivän alkajaisiksi kaikissa yläkouluissa.

Erityisopetuksen ja oppilashuollon resursointi kuntoon

Oppimisen kolmiportaisen tuen (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki) järjestelmän on oltava kunnossa. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus voi tapahtua pienryhmämuotoisesti tai yleisopetuksen ryhmissä, mutta henkilöstöresursseihin ja tarpeellisen tuen toteutumiseen on panostettava riittävästi.

Koulupsykologi- ja kuraattoripalveluihin on taattava sujuva pääsy, ja psykologien ja kuraattorien mahdollisuus yhteisölliseen oppilashuoltotyöhön pitää turvata. Yhteydenpito vanhempiin on järjestettävä toimivalle pohjalle.

Koulukiusaaminen kuriin yhdenvertaisuusosaamista vahvistamalla

Liian moni oppilas joutuu edelleen syrjinnän, kiusaamisen ja kouluväkivallan uhriksi. On varmistettava, että niin oppilaat kuin koulun henkilökunta tuntevat koulun kiusaamisen vastai-

sen toimintasuunnitelman ja tietävät miten kiusaamistilanteissa toimitaan. Vakituisten koulunuorisotyöntekijöiden palkkaamista tulee laajentaa. Yhdenvertaisuusosaamista tulee vahvistaa jatkamalla täydennyskoulutuksia.

Kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus huomioitava opetuksessa

Kielellinen moninaisuus on huomioitava koulumaailmassa. Valmistava opetus tulee järjestää 8–10 oppilaan suuruisissa ryhmissä, ja kielellistä tukea tulee jatkaa oppilaan siirtyessä perusopetukseen. Maahan muuttaneiden kotouttamiseen ja integraatioon yhteiskuntaan pitää panostaa luomalla yhteyksiä, ei eriyttämällä. Koulujen eriytymiskehityksen estämiseksi tarvitaan hyvää suunnittelua ja johtamista. Jotta koulut eivät jatkossakaan eriydy, tulee panostaa oppilaaksiottoalueiden suunnitteluun. Kielellistä integraatiota on tuettava sekä kouluissa että vapaa-ajalla. Tarveperustaisella rahoituksella toteutetusta toiminnasta on hyviä kokemuksia, ja sitä tulee lisätä kouluissa ja päiväkodeissa.

1.3. Toinen aste porttina työelämään

Toisen asteen tutkinto on työelämän osaamisvaatimusten kasvun myötä nykypäivänä välttämättömyys kaikille nuorille. Tavoitteessa onnistuminen edellyttää johdonmukaisia panostuksia koulutuksen laatuun ja toisen asteen opiskelijoiden hyvinvointiin ja tukeen. Kaupungin on huolehdittava koulutusmahdollisuuksista etenkin nyt, kun maan hallitus näivettää niitä leikkauksillaan. Myös oppilas- ja opiskelijahuollossa on oltava riittävästi resursseja.

Turvallinen siirtymä toiselle asteelle

Toisen asteen koulutukseen ja siirtymään peruskoulusta toiselle asteelle on luotava lisää tukimuotoja. Valmentavan koulutuksen saatavuus ja laatu on turvattava kaikille halukkaille. Valmentavan koulutuksen resursseja on lisättävä erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden kohdalla. Helsingiläisille nuorille taustasta riippumatta on järjestettävä riittävästi mahdollisuuksia erilaisiin toisen asteen opintopaikkoihin.

Enemmän ja monipuolisempaa lähiopetusta

Laadukas lähiopetus on keskeinen keino koulutuksen laadun turvaamisessa. Kunnan pitää huolehtia siitä, että kaikille nuorille pystytään tarjoamaan tarpeeksi lähiopetusta toisella asteella. Ammatillisen koulutuksen lähiopetusmahdollisuuksia tulee vahvistaa. Lukioille on tarjottava enemmän resursseja opetustarjonnan monipuolistamiseen. Helsinki tukee myös nuorten mahdollisuutta suorittaa toisen asteen tutkinto oppisopimuksella. Helsingin lukioiden korkeisiin keskiarvovaatimuksiin tulee puuttua esimerkiksi tarkastelemalla mahdollisuutta lisätä aloituspaikkoja, jotta useampi nuori pääsee aloittamaan halutessaan lukio-opinnot.

Riittävä opiskelijahuollon palvelutarjonta

Opiskelijahuollon palvelut on resursoitava riittävästi ja varmistettava toimivat jatkepolut mielenterveyspalveluihin myös oppilaitoksen ulkopuolella. Opinto-ohjaajien ja koulupsykologien palveluihin on panostettava oppilaitoksissa ja tarjottava riittävästi tukea erilaisista oppimisvaikeuksista kärsiville. Erityisen tuen tulee olla toisen asteen oppilaitoksissa riittävästi resursoitua ja moniammatillista. Koulutusaloilla lisätään ammatillisten ohjaajien ja koulunkäynninohjaajien määriä tuen takaamiseksi. Myös vaativan erityisen tuen tarpeessa oleville nuorille tulee tarjota mahdollisuus kouluttautua mahdollisimman monipuolisesti eri aloille.

1.4. Helsinki on korkeakoulukaupunki

Saavutettavampi siirtymä korkeakoulutukseen

Monien ammattien vaatimuksena on toisen asteen lisäksi ammattikorkeakoulu- tai yliopistotutkinnon suorittaminen. Ylioppilastutkinnosta on muodostunut tosiasiallinen valintakoe moniin yliopiston koulutusohjelmiin ja maksuttoman lukiokoulutuksen rinnalle on syntynyt eriarvoisuutta lisäävä yksityisten valmennuskurssien markkina. Kaupungin tulee kehittää aikuislukion kurssitarjontaa vaihtoehdoksi ylioppilas- ja valintakokeisiin valmentavalle yksityiselle koulutukselle ja luovutaan kaikista aikuislukion kurssimaksuista. Tuetaan maksuttomia valmennuskursseja järjestäviä tahoja tarjoamalla niiden kurssikäyttöön opetustiloja maksuttomasti. Kaupungin tulee edistää tavoitetta, että vähävaraisilta ei peritä ylioppilasikirjoitusten tutkintomaksuja.

Asiantuntijuuden ja tutkimusyhteistyön kehittäminen

Moni suorittaa korkeakouluopintoihinsa kuuluvan pakollisen tai valinnaisen harjoittelun kaupungin palveluksessa, mistä hyötyy sekä opiskelija että kaupunki. Kaikesta harjoittelutyöstä tule maksaa asianmukaista palkkaa. Palkattuja korkea-asteen opinnäyteprojekteja hyödynnetään kaupungin tarvitsemassa tiedontuotannossa. Rahoitetaan kaupungin toimintaan liittyviä vähintään nelivuotisia väitöskirjatutkimuksen työsuhtemuotoisia palkkapaikkoja. Kaupungin tulee tehdä alueen korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa tutkimusyhteistyötä ja hyödyntää sitä päätöksenteossa.

1.5. Vapaa sivistystyö lisää hyvinvointia

Vapaa sivistystyö ja oikeus oppia

Vapaa sivistystyö on tutkintoon tähtäävien opintojen ulkopuolella ihmisten pääasiallinen työhön liittymätön kouluttautumisen tapa. Se on tärkeää sekä oman osaamisen kehittämisen että hyvinvoinnin mahdollistajana. Maailman ja työelämän muuttuessa nopeaan tahtiin vapaa sivistystyö on tärkeässä asemassa paitsi hyödyllisten kansalaistaitojen myös elinikäisen oppimisen mahdollistajana. Kaupungin on huolehdittava rahoituksen tasosta valtioneukien vähetessä. Sekä suomen- että ruotsinkielisen työväenopiston resurssit on turvattava ja on varmistettava, että kurssimaksut pysyvät kohtuullisina.

Digi- ja kielitaitoja kaikille

Täysipainoinen osallistuminen yhteiskunnalliseen toimintaan on nykyään vaikeaa ilman riittäviä digitaitoja. Eri-ikäiset tarvitsevat erilaista tukea digitaitoihin, mutta jokaisella on oikeus tarvitsemiensa taitojen kehittämiseen. Varmistetaan, että ikäihmisillä on riittävä osaaminen ja pääsy välttämättömiin verkkopalveluihin. Laajennetaan digitaitokurssien lisäksi sukupolvien välistä digikummitoimintaa ja parannetaan kaupungin digituen saavutettavuutta. Samalla on varmistettava, että kaikki palvelut ovat saavutettavissa myös niille, jotka eivät digitaalaisia sovelluksia käytä. Kuntalaistaitoihin kuuluvat myös kielitaidot, joilla selviää arjesta ja asioinnista asuinpaikassaan.

2. JOKAISELLA ON OIKEUS TERVEYTEEN JA HYVINVOINTIIN

2.1. Sosiaali- ja terveystalveluiden saatavuus varmistettava

Valtion rahoitus sosiaali- ja terveyspalveluihin on nyt riittämätön, mutta ennakoivia leikkauksia ei pidä tehdä. Helsingillä on myös ainoana alueena mahdollisuus käyttää kaupungin omaa rahaa sote-palveluihin mikäli nähdään, että valtion rahat eivät riitä kaupunkilaisten tarvitsemiin palveluihin. Tärkeintä on varmistaa palveluiden saatavuus. Sosiaali- ja terveydenhuollon yksi suurimmista ongelmista on liian suuriksi kasvaneet terveyserot köyhien ja varakkaiden välillä. Nyt pienituloiset julkisia palveluita käyttävät ihmiset pääsevät kaikkein huonoimmin lääkärin vastaanotolle. Ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon panostaminen, sosiaalisten ongelmien vähentäminen ja avun turvaaminen ajoissa on sekä inhimillisesti että taloudellisestiärkevin tapa toimia. Hyvinvointipalveluiden tuottaminen julkisina palveluina säilyttää kansalaisten demokraattisen päätätävällän niiden sisällöstä.

Oikeaa hoitoa oikea-aikaisesti kaikille

Perusterveydenhuollon resursseja on vahvistettava, jotta ihmiset saavat tarvitsemansa hoidon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tämä vähentää osaltaan päivystyspalveluiden ja erikoissairaanhoidon kuormitusta. Helsingin ei tule periä jatkossakaan terveyskeskusmaksua ja muut asiakasmaksut on joko poistettava tai pidettävä kohtuullisella tasolla eikä niitä tule nostaa lain sallimaan enimmäismäärään. Digitalisaation ja sähköisten palveluiden tuomia mahdollisuuksia on hyödynnettävä entistä aktiivisemmin niissä palveluissa ja niiden asiakasryhmien kohdalla, joissa se on mahdollista, mutta tästä ei saa tulla palvelun saatavuuden este. Yhdenvertaisuuden takaamiseksi digitaalisten palvelujen rinnalla tulee säilyttää fyysiset palvelut. Helsingin on palautettava täysimääräinen 14 vuorokauden hoitotakuu. Helsingin tulee ottaa käyttöön omalääkärimalli, jossa jokaiselle kaupunkilaiselle nimetään perusterveydenhuollon lääkäri.

Erikoissairaanhoidon palveluita tulee olla saatavissa joustavasti muutenkin kuin lähipalveluina sairaalassa. Päivystävien sairaaloiden tulee olla ihmisten saavutettavissa kohtuudella, eivätkä liian pitkiksi venyvät välimatkat saa muodostaa uhkaa potilasturvallisuudelle. Paperittomien oikeus välttämättömään hoitoon tasa-arvoisesti muiden kuntalaisten kanssa tulee säilyttää. Perhesuunnittelun kynnyistä on madallettava. Kaupungin tulee jatkaa maksuttoman ehkäisyn tarjoamista alle 25-vuotiaille, vuoden sisällä synnyttäneille ja päihdepalveluiden asiakkaille iästä riippumatta.

Terveyden luokkaistuminen pysäytettävä

Tasokkaaseen perusterveydenhuoltoon tulee olla oikeus kaikilla, ei vain työterveyshuollon piiriin kuuluvilla. Prekariaatti, pakkoyrittäjät, pätkätyöläiset ja työttömät ovat jatkuvasti tai ajoittain terveyskeskuspalveluiden varassa. Kun julkisesta terveydenhuollosta saa apua ajoissa, vähenee tarve yksityisiin sairausvakuutuksiin ja sen myötä terveyden eriarvoistumiskehitys. Ulkoistuksia ja yhtiöittämisä ei tule tehdä, etenkin työntekijöiden palkkojen ja työehtojen kustannuksella. Epäonnistuneet ulkoistukset ja yhtiöittämiset tulee perua ja toiminnot palauttaa kaupungin omaksi toiminnaksi. Palvelurakenteen silppuaminen tulee kokonaisuudessaan kalliimmaksi ja se usein lisää asiakkaan luokkuja. Helsinki on vastuussa omien ja ostamiensa palveluiden valvonnasta. Siihen pitää osoittaa riittävät ja erilliset henkilöstöressit, joiden avulla varmistetaan laatu. Valvonnan tuloksista pitää raportoida säännöllisesti niin viranhaltijoille kuin luottamushenkilöille.

Palvelukokonaisuudet kuntoon

Helsingiläisiä ei saa pompotella ammattilaiselta toiselle ilman, että otetaan vastuuta ongelman määrittämisestä ja hoito- tai palvelusuunnitelman tekemisestä. Moniammatilliset palvelut on taattava tilanteessa, jossa asiakas tarvitsee useamman eri ammattilaisen apua. Tärkeää on, että ihmisen tilannetta ratkotaan kokonaisuutena ja otetaan huomioon niin terveyskuin sosiaalipalveluidenkin tarve. Seuraavalla valtuustokaudella on kehitettävä hoitokulttuuri, jossa ihminen ei jatkuvasti törmää hoitoalan kapeiksi siiloutuneiden tehtävänkuvien seinämiin.

2.2. Terveyttä ja hyvinvointia kaikille kaupunkilaisille

Yhteiskunnan todellisen kehitystason kertoo haavoittuvimmassa asemassa olevien ihmisten saaman palvelun laatu. Jokaisen helsinkiläisen tulee tulla kohdatuksi samanvertaisena ja saada samantasoista hoitoa ikään, alkuperään, uskontoon, vakaumukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai muuhun henkilöön liittyvään syyhyn katsomatta. Jokaisen on myös saatava apua mahdollisimman vaivatta silloin kun sitä hakee ja tarvitsee. Palveluiden kehittämisessä on noudatettava yhden luukun periaatetta mahdollisimman paljon ja panostettava erityisesti matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviin palveluihin. Tavanomaiset ja usein tarvittavat terveys- ja sosiaalipalvelut on toteutettava eri kaupunginosissa lähipalveluina. Kaikissa palveluissa pitää huolehtia siitä, että lähisuhdeväkivallan, seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön uhrien kohtaamiseen ja auttamiseen on riittävästi osaamista ja resursseja. Turvaamalla riittävät resurssit sekä panostamalla hyvään työnantajapolitiikkaan huolehditaan paljon palveluja tarvitsevien ihmisoikeuksien toteutumisesta.

Sosiaalityöllä on merkittävä rooli palveluketjussa

Sosiaalityön avulla autetaan ja tuetaan ihmisiä monissa erilaisissa elämäntilanteissa. Sosiaalityön keinoin voidaan varmistaa, että myös vaikeimmassa asemassa olevat ihmiset saavat tarvitsemansa palvelut. Sosiaalityön palveluiden tulee olla tarjolla terveyspalveluiden rinnalla sote-keskuksissa siten, että ihmiset saavat apua ja tukea ongelmiinsa nopeasti ja matalalla kynnyksellä. Sosiaalipalveluiden on oltava saavutettavia, esteettömiä ja osallistavia. Palveluiden tulee olla helposti löydettävissä ja niihin pääsemisen tulee olla mahdollisimman yksinkertaista.

Oikeus arvokkaaseen ikääntymiseen kuuluu kaikille

Ikääntyneiden ihmisarvoisen hoidon ja hoivan turvaaminen tulee olla ikääntyneille tarjottavien palveluiden keskiössä. Helsingin kaupungin on huolehdittava, että ikäihmiset pääsevät oikea-aikaisesti tarvitsemiensa palveluiden pariin, ja tarjottava palveluita, jotka tukevat heidän toimintakykyään ja perustuvat kaikissa tilanteissa todelliseen tunnistettuun tarpeeseen. Valtaosa ikääntyneille tarjotuista palveluista tulee toteuttaa kaupungin omana tuotantona. Yhteisöllisen asumisen ja joustavien asumisratkaisujen lisääminen ikäihmisten palveluissa luo ikääntyneille mahdollisuuksia omannäköiseen ja itsenäiseen elämään. On huomioitava se, ettei yhteisöllisellä asumisella voida kuitenkaan korvata ympärivuorokautista hoitoa ja hoivaa, mikäli ikääntynyt tarvitsee niitä. Helsingin pitää palauttaa hoitajamitoitus vähintään aiemmalle 0,65 tasolle. Mitoituksessa pitää huomioida asiakkaan yksilöllinen hoidontarve. Kotihoito tulee järjestää niin, että hoitajilla on aidosti aikaa kohdata ikäihminen. Tämä edellyttää työntekijöiden määrän lisäämistä kotihoidossa ja kotihoidon käyntiin varatun ajan pidentämistä. Kotikuntoutuksen, viriketoiminnan, ulkoilun ja tarvittaessa lääkärin kotikäynnin tulee kuulua hoivan palveluvalikoimaan. Ikäihmisen on voitava itse päättää, milloin kotihoito

ei ole enää hänelle riittävä hoitomuoto ja hän tarvitsee enemmän hoivaa. Työntekijöille on luotava kanavia, joiden kautta he voivat raportoida huomaamistaan epäkohdista ilman pelkoa työpaikkansa menettämisestä. Pienituloiset ikääntyneet tulee vapauttaa asiakasmaksuista, jotka rajoittavat terveyskeskuskäyntien, suun terveydenhuollon ja kotihoidon käyttöä. Nykyisten seniorikeskusten jatko on turvattava ja suunnitteilla olevat tulee toteuttaa, sillä ne tarjoavat monipuolista toimintaa, joka ylläpitää terveyttä ja ehkäisee syrjäytymistä.

Omaishoitajille vapaita ja tukea

Omaishoitajat hoivaavat läheistään tämän vamman, sairauden tai muun syyn takia. Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä hänen oman kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa. Omaishoitajien jaksamisen tukemiseksi Helsingin pitää panostaa omais- ja perhehoitoa tukeviin palveluihin. Turvaamalla laadukkaita ja monipuolisia sijaishoitajärjestelyjä esimerkiksi hoidettavan omassa kodissa voidaan kannustaa omaishoitajia pitämään heille kuuluvia vapaita. Vuosittaiset määrärahat eivät voi olla este sille, että kriteerit täyttävä omaishoitaja saa omaishoidon tukea. Tukipalvelut tulee toteuttaa omaishoitoperheen tarpeen mukaan. Kaupungin on tiedotettava asukkailleen mahdollisuuksista toimia omaishoitajana, jotta kaikki saavat lakisääteistä tukea ja palveluita. Omaishoidon tuen tasoa tulee nostaa.

Itsemääräämisoikeus vammaispalveluiden keskiössä

Helsingin on pidettävä huoli, että vammaisten palvelutaso ei heikkene uuden vammaispalvelulain tuomien muutosten vuoksi. Jokaisen on saatava tarvitsemansa palvelut. Vammaispalveluita on kehitettävä niin, että erilaiset tarpeet huomioidaan tarjonnassa. Itsemääräämisoikeus on vammaispolitiikan ja vammaispalveluiden perusta. Vammaisen ihmisen on voitava itse päättää, miten häntä hoidetaan. Vammaisen henkilön ja hänen perheenjäsentensä on voitava osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon ja heitä on kuultava heitä koskevissa asioissa. Vammaisille ihmisille on oltava tarjolla kootusti tietoa palveluista selkokielellä ja muilla saavutettavuutta edistävillä keinoilla. On tärkeää, että vammaisen ihminen voi käyttää kaikille asukkaille tarkoitettuja sosiaali- ja terveyspalveluita. Kaikkien tilojen ja niiden tarjoamien palveluiden ja tukien on oltava esteettömiä ja saavutettavia. Kuljetuspalveluiden sekä henkilökohtaisen avun riittävyyden ja toimivuuden takaaminen on tärkeä tapa vahvistaa vammaisten itsemääräämisoikeutta ja mahdollisuuksia päättää esimerkiksi omasta vapaaajastaan. Henkilökohtaisten avustajien palkkausta ja työterveyshuoltoa tulee parantaa. Vammaisten elinikäisiä palveluita ei tule kilpailuttaa. Työkykyisille ja -halukkaille on järjestettävä mahdollisuus palkkatyöhön panostamalla tiiviiseen yhteistyöhön elinkeinoelämän kanssa sekä palkkatukeen. Vammaisen henkilön tulee voida itse päättää, missä ja kenen kanssa hän asuu. Helsingin tulee käyttää vammaisvaikutusten arviointia ja tehdä syventää yhteistyötä vammaisneuvoston kanssa.

2.3. Mielenterveys- ja päihdepalvelut kuntoon

Mielenterveyden ongelmat ovat keskeinen syy niin pitkille sairauspoissaoloille kuin ennenaikaisille eläköitymisillekin. Mielenterveyspalveluissa tarvitaan enemmän nopeasti tarjottavia matalan kynnyksen palveluita, ja myös raskaammat palvelut on turvattava. Kaupungin on pystyttävä kääntämään mielenterveyspalveluiden painopiste erikoissairaanhoidosta ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Erityisesti lasten ja

nuorten mielenterveyspalveluissa on isoja puutteita peruspalveluissa. Hyvää työnantajapolitiikkaa noudattava kunta tarjoaa työntekijöille lyhytterapiapalveluita osana työterveyshuoltoa.

Päihteitä käyttävät ihmiset kokevat syrjintää kaikille tarkoitetuissa julkisissa palveluissa, kuten terveyskeskuksissa, kirjastoissa ja poliisissa. Päihteiden käyttäjille suunnattujen palveluiden saatavuutta on parannettava, eikä päihteiden käyttö saa olla este mielenterveyspalveluiden piiriin pääsemiselle. Kaupungin tulee varmistaa riittävät mielenterveyspalvelut julkisena toimintana.

Matalan kynnyksen palveluita jonottamatta

Hoidon tarve tulee arvioida välittömästi, kun ihminen hakee apua, ja psykososiaalinen hoito ja tuki on aloitettava kuukauden sisällä hoidon tarpeen arvioinnista. Digitaalisia välineitä kuten terapiabotteja voidaan hyödyntää, mutta vain mahdollisen lisähyödyn vuoksi, ei säästösyistä. Mielenterveyspalveluissa tarvitaan nykyistä enemmän nopeasti tarjottavia matalan kynnyksen palveluita, joihin pääsee myös ilman lähetettä. Kynnyksetön hoitoon pääsy on potilaalle yksinkertaista ja helpottaa hoitoon hakeutumista jo ennen kuin tilanne muuttuu vakavaksi. Psykiatrian avopalveluiden toimivuus on turvattava ja tämä vaatii riittävän rahoituksen.

Lisää resursseja päihdepalveluihin

Päihdepalveluiden käyttöön ja käyttäjiin liittyvää häpeäilemää on purettava kouluttamalla kaikkia sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia. Päihdepalveluiden tulee olla helposti löydettävissä, ja niihin pääsemisen tulee olla mahdollisimman yksinkertaista ja esteetöntä. Symppisten määrä tulee mitoittaa tarpeen mukaan ja Helsingin tulee jatkaa valtion painostamista tarvittavan lainsäädännön toteuttamiseen, jotta kaupunki voi kokeilla käyttöhuoneita. Kokeamusiantuntijuutta on tärkeää hyödyntää enemmän palveluiden suunnittelussa. Päihdeongelmista kärsivien asuminen pitää järjestää siten, ettei päihteiden käyttö johda asunnotto-
muuteen eikä päihteistä eroon pääseminen ole ehto asunnon saannille.

2.4. Lapsista ja nuorista ei saa säästää

Koko perheen kokonaisvaltainen tukeminen on paras tapa auttaa tuen tarpeessa olevia lapsia ja nuoria. Myös perhepalveluiden kohdalla palveluiden saavutettavuus ja oikea-aikaisuus ovat tärkein keino huolehtia siitä, että ongelmat eivät ehdi kehittyä liian vakaviksi. Lastensuojelun kuntoon saattaminen on panostus tulevaisuuteen. Samoin nuorisotyöllä on valtava merkitys nuorten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tukevana palveluna.

Lastensuojelun on pystyttävä turvaamaan lasten oikeudet

Lastensuojelu tarvitsee nykyistä enemmän määrärahoja. Pystyäkseen rakentamaan riittävän tiivistä ja luottamuksellista suhdetta lapseen, nuoriin ja perheisiin, on oleellista, että yksittäisen sosiaalityöntekijän asiakasmäärät eivät kasva liian suuriksi. Jotta lasten ja nuorten turvallisuus voidaan taata, tulee lastensuojelun sosiaalityöntekijällä olla vastuullaan korkeintaan henkilöstömitoituksen mukainen enimmäismäärä lapsia. Helsingin tulee varmistaa riittävä määrä laadukkaita sijaishuoltopaikkoja sekä laitoksissa että sijaisperheissä. Sijaishuoltopaikkojen riittävästä valvonnasta on huolehdittava. Sijaisperheiden rekrytointiin ja tukemi-

seen on panostettava. Lasten, nuorten ja perheiden palveluita tulee palauttaa hintavista ostopalveluista takaisin omaksi toiminnaksi. Vakavasti henkeään, kehitystään tai terveyttään vaarantaville ja vaaraksi joko itselleen tai ympäristölle oleville nuorille on pystyttävä järjestämään riittävät palvelut. Lasten ja nuorten tulee päästä heidän tarpeitaan vastaaviin sijaishuoltopaikkoihin ja heille tulee olla tarjolla riittävästi lasten- ja nuortenpsykiatrian palveluita.

Kouluihin resursseja oppilashuoltoon ja koulupsykologipalveluihin

Opettajien on saatava koulutusta avun tarpeen tunnistamisessa ja oikea-aikaisessa tuen piiriin ohjaamisessa. Koulujen ja sote-toimijoiden yhteistyön kehittämiseen on budjetoitava lisää rahaa. Mielenterveyden ammattilaisia pitää jalkauttaa kouluihin ja oppilaitoksiin. Kouluissa on oltava riittävästi psykologin, kuraattorin ja psykiatrisen sairaanhoitajan palveluita, jotta apua saa matalalla kynnyksellä. Koululaisten tilannetta helpottaa ja yhteisöllisyyttä lisää myös kouluihin jalkautuvat nuorisotyöntekijät.

Perheiden tukeminen kannattaa

Lapsiperheitä täytyy tukea pitkäjärjenteisesti ja moniammatillisesti. Kaupungin tulee panostaa ongelmien ennaltaehkäisyyn, eli neuvolaan, perheiden varhaiseen tukeen, aikuissosiaalityöhön, päihde- ja mielenterveyspalveluihin ja lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseen. Neuvolatoiminnan on oltava lähipalvelu ja toiminnassa tulee olla resursseja myös kotikäynteihin tarpeen mukaan jo ennen lapsen syntymää. Neuvolatoiminnassa tulee huomioida koko perhe ja syntävän lapsen lähiyhteisö. Kotipalvelu ja muu käytännönläheinen arjen apu ehkäisevät vanhempien uupumusta. Näitä palveluita on oltava tarjolla maksuttomasti kaikille niitä tarvitseville. Maksuttomat ja oikea-aikaiset palvelut ovat keskeisiä työkaluja lapsiperheköyhyyden vähentämisessä. Helsingin pitää huolehtia siitä, että tietoa kotipalveluista on helposti saatavilla kaikille perheille, myös useammalla eri kielellä.

Nuorisotyö osana nuorten arkea

Nuorisotyöllä pystytään parhaimmillaan tekemään vaikuttavaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä sekä tukemaan nuorten kasvua, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä. Nuorisotyön tulee vastata nuorten tarpeisiin ja nuorisoalan ammattilaisten läsnäoloa tulee kohdentaa erityisesti niiden nuorten kanssa tehtävään työhön, jotka eivät osallistu mihinkään muuhun ohjattuun toimintaan tai harrastuksiin. Kaupungin tulee panostaa erityisesti kouluilla tehtävään nuorisotyöhön sekä liikkuvaan nuorisotyöhön.

Kaupungin on mahdollistettava nuorisojärjestöjen toiminta sekä taloudellisen että toiminnallisen tuen kautta ja toimittava vahvassa kumppanuudessa muiden nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa. Kaupungin tulee turvata etsivän nuorisotyön rahoitus ja nuorten työpaikkojen toiminta ja nivoa ne osaksi koko palvelujärjestelmää.

Nuorisotilojen pitää olla nuorten omia matalan kynnyksen oleskelu- ja ajanviettopaikkoja ja nuorisotyön palveluita pitää entistä enemmän viedä myös verkkoon ja sosiaalisen median alustoille. Etsivää nuorisotyötä ja nuorten henkilökohtaiseen tukeen tarkoitettua Ohjaamotoimintaa tulee vahvistaa.

3. KOHTUUHINTAISTA ASUMISTA JA TOIMIVAA LIIKENNETTÄ

3.1. Ratkaisuja kohtuuhintaisen asumisen turvaamiseksi

Asumisen hintakehitys on karannut Helsingissä käsistä. Helsingin pitää selvittää modernien eurooppalaisten vuokrien sääntelyn mallien käyttöönottoa. Väestömäärän kehitys Helsingissä edellyttää, että Helsingin on huolehdittava oman asuntotuotantonsa toteutumisesta riittävässä määrin. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn roolin heikentäminen sen siirtyessä osaksi ympäristöministeriötä sekä merkittävät leikkaukset ARAn investointiavuksiin herättävät vakavan huolen kohtuuhintaisen asumisen tulevaisuudesta. Helsingin on kehitettävä uusia ratkaisuja kohtuuhintaisen asuntotuotannon turvaamiseksi ja välimuotoisten asuntojen tarjoamiseksi. Erityisesti kaupungin omaa vuokra-asuntotuotantoa on kiireellisesti tehostettava. Kaupungin keskeisimpien paikkojen suunnittelua ei tule luovuttaa pienen, yksityisen sektorin vetämälle piirille. Kaavoituksen varhaisista vaiheista tiedottamiseen pitää panostaa ja koko prosessia pitää tehdä läpinäkyvämmäksi.

Asumisen hinta inhimilliselle tasolle

Asumisen korkea hinta vaikuttaa erityisesti pienituloisten ja vuokralla asuvien toimeentuloon. Asumisen hinnan kohtuuttomuudesta kärsivät eniten pienituloiset ja vähävaraiset: opiskelijat, työttömät ja matalapalkka-aloilla työskentelevät. Vuokralla asuminen on yleisintä yksinasuvilla ja yhden vanhemman lapsiperheillä. Tilannetta pahentaa asumistuen leikkaaminen ja Hekaan osunut korkotason nousu. Kaikille asuinalueille on rakennettava sekä omistus- että vuokra-asumista ja pidettävä huolta, että kohtuuhintaista asuntotuotantoa tehdään kaikkialle. Kaupungin vuokra-asunnot on myös saatava kohtuuhintaisemmiksi.

Asunto on ihmisoikeus

Asunnottomuus on asumisen tukemiseen kohdistuvien leikkausten vuoksi kasvava ongelma. Helsingin tulee panostaa asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn kuten asumisneuvontaan ja huolehtia siitä, että asunnottomille pyritään tarjoamaan tarpeensa mukaisia asuntoja. Asunnottomuudesta on pyrittävä eroon kokonaan. Helsingissä tarvitaan nykyistä enemmän sekä kohtuuhintaisia kaupungin tavallisia vuokra-asuntoja että tuettua asumista mukaan lukien päihde- ja mielenterveyskuntoutujat. Päihdeongelmat eivät saa olla este asunnon saamiselle.

Helsingin asuntotuotannon on saavutettava tavoitteensa

Kaupungin on kartoitettava erilaisia välimuotoisen asumisen malleja ja toimia, joilla voidaan varmistaa sekoitettu ja monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma kaupungin eri alueilla. Kaupungin on tehtävä tämän osalta aktiivista edunvalvontaa valtion suuntaan ja osallistuttava kansalliseen työhön välimallin tuotannon uusien ratkaisujen etsimiseksi. Vasemmistoliiton tavoitteena on, että uusista asunnoista 35 prosenttia on pitkäaikaisesti säänneltyjä ARA-vuokra-asuntoja, mukaan lukien erityisryhmien asunnot ja opiskelija- ja nuori-soasunnot. ARA-tuotannon lisäksi kaupungin tulisi aloittaa omakustanneperiaatteeseen pohjautuvien vuokra-asuntojen rakentaminen. Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on jatkossa vähintään 1500 asuntoa vuodessa. Segregaatiokehityksen purkamiseksi täydennysrakentamista suunniteltaessa kaavoitetaan ARA-kohteita myös alueille, joille hyväosaisuus on tiivistynyt. Kaupungin vuokratonttien hintojen on perustuttava kestäville periaatteille.

Pysäköintipaikkanormista on luovuttava koko kaupungin alueella

Nykyinen pysäköintipaikkannormi, eli käytännössä pysäköintipaikkojen rakentamisvelvoite, on yksi kalleimmista asemakaavamääräyksistä. Lisäksi se tekee täydennysrakentamisesta ole-massa oleville pysäköintialueille taloudellisesti lähes mahdotonta. Pysäköintipaikkojen vä-hentäminen tekee rakentamisesta edullisempaa ja ohjaa sitä jo rakennetuille alueille lähi-luonnon sijaan.

3.2. Kaupungissa liikkumisen on oltava edullista ja saavutettavaa

Hyvin järjestetty ja edullinen joukkoliikenne takaa kaikille tasa-arvoisen mahdollisuuden liik-kua Helsingin seudulla. Toimiva julkinen liikenne vähentää yksityisautoilun tuottamia pääs-töjä, ilmanlaatu paranee ja heijastuu terveyteen myönteisellä tavalla. Työmatkat on oltava mahdollista tehdä kaikkina vuorokaudenaikoina joukkoliikenteellä. Pysäkki-, reitti- ja aika-taulusuunnittelua on tehtävä kaupunkilaisia osallistaen.

Toimiva ja edullinen joukkoliikenne on tasa-arvokysymys

Lippuhintojen osalta joukkoliikenteen tulee olla auton omistamista edullisempi vaihtoehto ja saavutettavissa tulotasosta, iästä, terveydentilasta tai vammasta riippumatta. Lippujen hin-toihin kohdistuvat korotuspaineet on ratkottava kuntien taloudellisilla panostuksilla lippujen hintojen korottamisen sijaan. Infrastruktuurin rakentamisen kustannukset tulee eriyttää lip-pujen hinnoista. Myös vaihtoehtoisia rahoitusmalleja on harkittava. Opiskelijoiden, työttö-mien ja eläkeläisten on voitava ostaa myös kertalippuja alennettuun hintaan. Liikuntarajoit-teisille apuvälineen käyttäjille sekä lastenvaunujen kanssa liikkuville joukkoliikenteen käytön on oltava maksutonta. Pysäkkien ja liikennevälineiden esteettömyyttä on parannettava ja EU:n vammaiskortin käytön mahdollisuudet HSL:n liikenteessä on tutkittava. Pitkällä aikavä-lillä vasemmisto tavoittelee maksutonta julkista liikennettä.

Käyttäjälähtöistä joukkoliikennettä kaikille kaupunkilaisille

Työtä tehdään Helsingissä läpi vuorokauden. Työssäkäynti ei voi edellyttää oman auton omis-tamista, vaan joukkoliikenteen on palveltava silloin kun on tarve liikkua. Metroa korvaavan liikenteen sujuvuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen on kiinnitettävä huomiota, kun metroa remontoidaan. Pyöräparkkeja on kehitettävä ja kaupunkipyöräverkosto on rakennettava toi-mivaksi myös lähioissa. Runkolinjojen valmistuttua liikennevälineestä toiseen vaihtamisen ja eri liikennevälineiden yhdistelemisen sujuvuus on huomioitava.

Jalankulun ja pyöräilyn verkostoihin panostettava

Kaupunki, jossa on helppo liikkua kävellen ja pyöräillen, on teko kaupunkilaisten terveyden sekä ilmaston hyväksi. Työmatkapyöräily vähentää tutkitusti sairauspoissaoloja ja parantaa terveyttä. Kaupunkia on kehitettävä niin, että liikkuminen jalkaisin ja pyörällä on sujuvaa ja turvallista kaikkialla kaupungissa. Pyöräreittien verkoston tulee kattaa koko kaupunki, reit-tien tulee olla katkeamattomia ja selkeästi merkitty katukuvassa. Baanatasoisten pyörä-väylien verkostoa tulee laajentaa. Lasten ja nuorten liikkumista edistetään huolehtimalla siitä, että peruskouluun pääsee turvallisesti polkupyörällä. Kaupungin tulee huolehtia jalan-kulun ja pyöräteiden esteettömyydestä ja panostaa talvikunnossapitoon priorisoimalla talvi-sin kevyen liikenteen väylien aeraus. Kävelyn ja pyöräilyn tulee joukkoliikenteen ohella olla ensisijaisia liikennemuotoja. Liikenneturvallisuuksi ja esteettömyyttä heikentävien sähkö-potkulautojen käyttöä ja määrää rajoitetaan kaikilla kaupungille mahdollisilla toimilla.

4. ILMASTOSTA JA LUONNOSTA HUOLEHDITTAVA

4.1. Helsinki globaalia vastuuta kantavana kaupunkina

Helsingin on tehtävä osuutensa ilmastonmuutoksen torjumisessa. Meillä on siihen mahdollisuus ja moraalinen vastuu. Helsingin on tähdättävä hiilineutraaliuteen ja sen jälkeen hiilinegatiivisuuteen. Ilmastonäkökulman tulee olla keskeinen näkökulma rakentamisessa ja liikeneratkaisuissa.

Hiilineutraali Helsinki

Helsingin Vasemmistoliitto kannattaa nopeita toimenpiteitä, joilla saavutetaan hiilineutraali Helsinki 2030 ja hiilinegatiivisuus 2040. Helsingin energiantuotannossa on siirryttävä päästöttömiin energiantuotantomuotoihin ja päästävä eroon polttamisesta mahdollisimman nopeasti. Helsingin kaupungin sekä asuin- että muissa kiinteistöissä on käynnistettävä aurinkoenergian hyödyntäminen. Maalämmön käyttöä on lisättävä, missä se on mahdollista. Samoin tuulienergian hyödyntämistä on lisättävä. Hukkalämmön ja lämpöpumppujen hyödyntäminen, lämpövarastot sekä tulevaisuudessa myös geotermisen lämmön hyödyntäminen tuovat uusia mahdollisuuksia lämmöntuotantoon. Hukkalämpöä, lämpöpumppuja, lämpövarastoja ja geotermistä lämpöä tulee hyödyntää yhä enemmän myös kaukolämmön tuotannossa. Jos tulevaisuuden lainsäädäntö mahdollistaa pienydinvoiman käyttöönoton, sen hyödyntämistä tulee Helsingissä selvittää. Kestävää kulutusta ja kiertotaloutta on edistettävä kaupungin omissa ratkaisuisa.

Säilytetään vanhaa rakennuskantaa

Rakennusjärjestyksessä tulee huolehtia ilmastokestävän kaavoittamisen reunaehdoista. Helsingin tulee entistä voimakkaammin ohjata olemassa olevien rakennusten säilyttämiseen. Toimivaa ja käyttökelpoista tulee vaalia, vaikka vanhan purkaminen ja uuden rakentaminen olisi kiinteistön omistajan näkökulmasta taloudellisesti houkuttelevin vaihtoehto. Rakentamisen osuus on yli 20 % rakennuksen elinkaaren päästöistä. Vanhaa rakennuskantaa suosiolla voidaan vähentää rakennetun ympäristön aiheuttamia päästöjä. Pelkästään kustannustehokkuus ei saa riittää perusteeksi purkamiselle, mikäli korjaaminen on teknisesti mahdollista. Jos purkaminen on kuitenkin välttämätöntä, täytyy purkuluvan ehdoksi asettaa rakennusjätteen kierrätyksen näkökulmasta tehty purkukartoitus.

Ekologisesti kestävää rakentamista

Puusta rakentaminen voi olla ilmastokestävä ja terveellinen rakentamismenetelmä. Siinä missä sementin ja teräksen tuotantoketjuissa syntyy huomattavasti päästöjä, puurakentaminen varastoi hiiltä ja on sisäilman näkökulmasta terveellinen vaihtoehto. Tehdään Helsingistä suunnannäyttäjää, joka toimii edelläkävijänä puurakentamisen sekä muiden vähähiilisten rakennusmateriaalien käytössä. Vähähiilisessä rakentamisessa tulee huomioida myös hiilinielut, kuten kaupunkimetsät. Nykyisellä sääntelyllä ei kyetä pitämään riittävästi huolta hiilivarastojen riittävydestä kansallisten ja kansainvälisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Hiilijalanjälkiraja tulisi rakentaa niin, että se huomioi myös hiilivarastot ja -nielut.

Investointeja energiatehokkuuteen ja rakennusvalvontaan

Rakennetun ympäristön päästöistä valtaosa syntyy niiden käytön aikana. Kaupungin rakennuksissa on lisättävä uusiutuvan energian hyödyntämistä ja energiatehokkuutta. Julkisissa rakennuksissa päästöjä vähennetään esimerkiksi hukkalämmön talteenotolla, aurinkoenergian rakentamisella ja lämpövarastoinnilla. Kaupungin on toteutettava omat toimitilahankkeensa energiatehokkaammin kuin kansallinen määräystaso edellyttää. Tavoitteeksi asetettujen sisäilmaolosuhteiden ja energiakulutustavoitteiden toteutuminen on varmistettava. Helsingin kaupungin on investoitava rakentamisen laatuun parantamalla rakennusvalvontaa. Nykyisellään uusissa rakennuskohteissa todetaan liian usein ongelmia ja nopeasta rakentamisesta seuraavia korjaustarpeita.

Liikkumisesta kaupungissa ilmastoystävällistä

Vuodesta 2025 eteenpäin liikenne on Helsingin suurin päästölähde. Hiilineutraali Helsinki -ohjelma ohjaa kaupunkia vähentämään liikenteen aiheuttamia päästöjä kansallisia tavoitteita kunnianhimoisempaan tahtiin. Kaupungin tulee ottaa kaikki keinot käyttöön, jotta Helsinki on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa nollapäästöt vuonna 2040. Vaikka autoliikenteen sähköistäminen vähentää henkilöautojen päästöjä, on henkilöauton käytön vähentäminen tavoiteltavaa kaupungeissa, koska se parantaa julkisen tilan turvallisuutta ja viihtyisyyttä sekä antaa tilaa muille liikkumismuodoille ja vehreydelle. Jo nyt puolet helsinkiläisistä talouksista on autottomia, ja autottoman elämän mahdollistavaa kaupungin suunnittelua tulee jatkaa. Helsingin tulee ottaa käyttöön autoilua rajoittavia ympäristövyöhykkeitä, etenkin keskustan alueella. Kaupungin tulee myös vaikuttaa valtioon ruuhkamaksujen kokeilevan lainsäädännön aikaansaamiseksi. Henkilöautoliikenteen muuttaminen sähkö- ja kaasukäyttöiseksi on tärkeä keino pienentää sen päästöjä ja tankkaus- ja latauspisteiden verkostoa tulee edelleen kehittää.

Joukkoliikenne korvaamaan yksityisautoilua

Joukkoliikennematkaiset ovat avainasemassa vähennettäessä liikenteen päästöjä ja parannettaessa kuntalaisten elämänlaatua. Toimiva ja monipuolinen joukkoliikenneverkosto tekee joukkoliikenteen käytöstä houkuttelevampaa ja vähentää yksityisautoilua. Kaupungin laidoilla raideliikenteen yhteydessä huolehditaan liityntäpysäköintipaikkojen riittävydestä, jotta kaupungin ulkopuolelta saapuvat kannustetaan vaihtamaan henkilöautosta joukkoliikenteeseen Helsingin sisällä. Raideliikenteen kehittämistä joukkoliikenteen painopisteenä on edelleen jatkettava.

4.2. Luontoa suojeleva ja luontokatoa estävä kaupunki

Helsinki ei ole vain katuja ja rakennuksia, vaan myös viheralueita ja luonnontilaista luontoa. Helsingin arvokkaita luontokohteita tulee suojella ja luonnon monimuotoisuudesta on huolehdittava. Helsingin on tehtävä oma osansa luontokadon estämiseksi.

Kaupunkiluontoa tulee varjella

Helsingin arvokkaimmat luontokohteet ja keskuspuisto tulee säästää rakentamiselta. Huolella toteutettu kaavoittaminen ja Helsingin kaupunkikuvaan sovitettu uusi kaupunkirakentaminen mahdollistavat tulevillekin helsinkiläissukupolville asumisen luonnon lähellä. Maankäytön ja rakentamisen suunnittelussa ja sääntelyssä on normiksi saatava hiilipäästöjen

minimointi ja hiilinielujen sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen muun muassa runsaiden viheralueiden, puuston ja puurakentamisen keinoin. Helsinkiin on perustettava kansallinen kaupunkipuisto ja sen valmistelutyötä on resursoitava.

Lisätään kaupunkivihreää ja viherkosketusta

Kaupunkivihreällä on monia etuja, kuten lämpötilavaihteluiden tasaaminen ja hulevesien viivyttäminen. Pyritään lisäämään kaupunkivihreää monin eri tavoin: lisätään katuvihreää, kehitetään edelleen viherkertoimen käyttöä kaupunkisuunnittelussa ja pyritään maanvaraisiin piharatkaisuihin betonisten pysäköintikansien sijaan. Lisätään viherkosketusta, kuten metsäpohjaisia pihoja erityisesti varhaiskasvatuksen ja peruskoulujen kiinteistöissä.

Eläimet otettava huomioon

Helsinki on asuinpaikka ihmisen lisäksi myös monille muille lajeille. Helsingin on edistettävä aktiivisesti eläinten oikeuksia ja otettava eläineettisyys huomioon kaikessa päätöksenteossa. Julkisten ruokapalveluiden hankinnassa on oltava yhä enemmän kasvipohjaisia tuotteita sekä ilmastovaikutusten minimoimiseksi että eläinten oikeuksien edistämiseksi. Niiden osuutta nostetaan vähintään 50 prosenttiin hankinnoista. Huolehditään, että eläinlääkäripalvelut pysyvät kohtuuhintaisina. Perustetaan eläinsuojelutoimijoiden yhteistyöelin, johon kuuluvat eläinsuojelujärjestöt, poliisi ja paikallinen eläinsuojelu.

5. LIIKUNTA, TAIDETTA JA KULTTUURIA KAIKILLE

Kulttuuri ja taide ovat helsinkiläisten oikeuksia iästä, asuinalueesta ja taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Kulttuuripalvelujen tulee olla saavutettavissa ja kirjastoverkko kattava alueellisesti tasa-arvoisella tavalla. Kirjastot ovat esimerkki palvelusta, joka tuottaa hyvinvointia ja edistää aktiivista kansalaistoimijuutta tulotasosta riippumatta. Erilaisten ryhmien kuulluksi tuleminen toteutuu parhaiten hyvin toteutetulla osallistavalla toiminnalla. Helsingin on myös tuettava kulttuurialan toimintaedellytyksiä.

Matalan kynnyksen kulttuuripalveluita helsinkiläisille

Kulttuuri on tuotava lähelle tavallista helsinkiläistä, sillä jokaisella ihmisellä on oikeus monipuolisiin kulttuuripalveluihin arkipäivässään ja kaikissa elämänvaiheissaan. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden pääsymaksut tulee pitää mahdollisimman edullisina. Uusia kokemuksia voidaan tarjota tuen ja rahoituksen turvin, mutta myös kokonaan maksuttomia palveluita tulee tarjota. Erityisryhmien pääsyä kulttuurin ja vapaa-ajan palveluiden ääreen pitää tukea. Koulutuksella, resursoinnilla ja erityisesti esteettömyydellä tulee varmistaa, että myös erityistä tukea tarvitsevat kaupunkilaiset voivat osallistua täysivaltaisesti toimintaan. Pitkäaikaistyöttömille on tarjottava kulttuuriseteleitä saavutettavuuden lisäämiseksi. Viemällä kulttuuria kouluihin lisätään koululaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuurikokemuksiin.

Alueellista tasa-arvoa kulttuurin ja liikunnan palveluihin

Kaikilla helsinkiläisillä on oltava yhtäläinen oikeus liikkumiseen ja kulttuuriin riippumatta taloudellisesta tilanteesta tai asuinpaikasta. Helsingissä kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut toteutuvat alueellisesti hyvin eriarvoisesti. Tulevan valtuustokauden aikana alueellista eriarvoisuutta Helsingin sisällä pitää edelleen purkaa. Tämä tarkoittaa ydinkeskustan ja kantakaupungin lisäksi lähiöiden kulttuuri- ja vapaa-ajan tarjontaan panostamista.

Kirjastopalveluja on edelleen vahvistettava

Kirjastot ovat tärkeä palvelu sekä aikuisille että lapsille. Erityisesti lasten kannalta on taattava tuttuun ja turvallisten lähikirjastojen kattavuus, ja lähikirjastoja pitää kehittää asukkaiden olohuoneena. Kirjastojen aineistohankinnoissa huomioidaan moninaisuus ja kielellinen saatavuus. Kirjaston ja koulujen yhteistyöhön panostetaan lukemisen ja kirjoittamisen tukena. Järjestetään sukupuolisensitiivistä lukukasvatusta painottaen erityisesti poikien lukuharrastukseen kannustamista.

Monikulttuurisuuden mahdollisuudet hyötykäyttöön

Helsinki on maamme monikulttuurisin kunta. Helsingissä kaikilla vähemmistöillä tulee olla mahdollisuus toteuttaa itseään ja tuoda omaa kulttuuriaan esille muun muassa taiteen ja musiikin muodossa. Mahdollisuudet tulee tuoda lähelle ihmistä ja järjestää osallistuminen matalla kynnyksellä.

Kouluikäisten ja nuorten oikeus harrastaa – harrastustakuusta totta kaikille

Yhteiskunnan epätasa-arvoistumiskehitystä voidaan ehkäistä tukemalla kaikkien lasten ja nuorten pääsyä taidekasvatukseen sekä liikuntaharrastuksiin. Vanhempien varallisuuden ei pidä vaikuttaa siihen, minkä harrastuksen lapsi voi itselleen valita. Toimintaa on kehitettävä pitkäjänteisesti yhteistyössä paikallisten seurojen kanssa. Alle 25-vuotiaiden liikuntaharrastusta on tuettava tarjoamalla perusliikuntapaikat maksuttomasti. Osallisuutta tulee lisätä myös lisäämällä taidetoimintaa osana koulupäivää ja varhaiskasvatuksen toimintaa sekä varmistamalla esimerkiksi soitinlainojen mahdollisuus soittoharrastuksesta kiinnostuneille lapsille ja nuorille.

Monipuolisia ja laadukkaita liikuntapaikkoja kaikille kaupunkilaisille

Liikuntapaikkainvestoinnit on saatu kaksinkertaistettua päätyväällä valtuustokaudella, mutta tason säilymisestä täytyy huolehtia. Liikuntapaikkoja ja lähiöiden urheilukenttiä pitää perusparantaa. Erityisesti lasten ja nuorten liikuntaan pitää panostaa. Helsingin pitää tukea suoraan seuroja edullisten kenttä-, sali- ja jäämaksujen kautta. Helsingin on panostettava luontoliikuntaan ja huolehdittava ulkoilureiteistä. Reittien valaistusta on vaihdettu LED-valoihin, mikä sekä parantaa valaistusta että vähentää energiankäyttöä – tätä täytyy jatkaa. Helsingin liikuntapaikkojen esteettömyyteen pitää panostaa ja tilojen suunnittelussa pitää huomioida sukupuolten moninaisuus. Kaupungin tulee panostaa uimarantojen ja -laitureiden kuntoon.

Kaupungin on tuettava kulttuurialan tulevaisuutta

Helsinki on maamme suurin taiteilijoiden ja luovan alan keskittymä. Kaupungin tulee huolehtia, että toimijoille on tarkoituksenmukaisia työskentely- ja toimitiloja sekä riittävää taloudellista tukea. Tyhjien tilojen vuokraamista kulttuurialoille on pilotoitu, ja tätä on laajennettava. Kaupunki on myös merkittävä taiteen ja vapaa-ajan työllistäjä ja on huolehdittava, että kulttuuri ei valu ostopalveluiksi. Taiteilijan työ on korvattava reilujen palkkiokäytäntöjen mukaisesti eikä esimerkiksi sinänsä tavoiteltava maksuton taidetarjonta voi perustua taiteen ammattilaisen ilmaistyölle. Kaupungin tulee aktiivisesti mahdollistaa kulttuuritoimijoiden ja kaupungin palvelualueiden yhteistyö. Kulttuurialan pakkoyrittämiselle on sanottava ehdoton ei.

6. KESTÄVÄÄ TYÖTÄ JA TOIMEENTULO

6.1. Kestävä työelämä ja riittävä toimeentulo

Helsingissä asumiskulut ja elinkustannukset ajavat myös työssäkäyvän ahtaalle. Työn ulkopuolelle jäävät helsinkiläiset ovat erityisen vaikeassa asemassa. Köyhyyttä on torjuttava tarkastelemalla työtä uudelta näkökulmasta esimerkiksi jakamalla sitä useamman henkilön kesken työaika lyhentämällä. Helsingin on tuettava yhteiskunnallisia yrityksiä.

Työtä on tarkasteltava uudesta näkökulmasta

Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut siirtyvät kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Suunniteltu rahoitusmalli on kuitenkin riittämätön, ja on vaikutettava valtioon rahoituksen nostamiseksi. Kuntien on pystyttävä sovittamaan tehokkaasti yhteen työllisyyspalvelut, kunnan vastuulla olevat koulutuspalvelut sekä kunnan elinkeinopolitiikka. Kuntien on järkevää ja inhimillistä pyrkiä edistämään työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista. On myös luotava uusia ja uudelta näkökulmasta työpainotteita. Tuottavuuden kasvaessa työaika on lyhennettävä, työtä jaettava sekä vapaa-aikaa ja työntekijöiden ehdoilla tapahtuvaa joustavuutta lisättävä. Työajan lyhentämistä on kokeiltava. Perheen ja työn yhteensovittamista on tuettava niin vuoroissa kuin toimistoissa työskennellessä.

Yhteiskunnallisilla yrityksillä työmahdollisuuksia

Yhteiskunnalliset yritykset ovat hyödyllisiä muun muassa osatyökykyisten työllistämiseksi. Niitä voidaan tukea kilpailulainsäädännön puitteissa. Yhteiskunnalliset yritykset käyttävät yli puolet voitostaan tavoitteensa ja toiminta-ajatuksensa kehittämiseen. Koska toiminnan tarkoitus voi olla monipuolisempi kuin pelkkä liikevoitto, tarjoaa se mahdollisuuksia entistä laajempien ihmisryhmien työllistämiseen. Helsingin tulee tukea yhteiskunnallisia yrityksiä tarjoamalla neuvontaa sekä lupaavissa hankkeissa alkuvaiheen rahoitusta tai muuta tukea.

6.2. Kaikille helsinkiläisille mahdollisuus työhön

Kaikilla helsinkiläisillä tulee olla mahdollisuus työllistyä. Työttömyyden pitkittyessä haastavassa työmarkkina-asemassa olevien kaupunkilaisten työllisyyttä on tuettava reiluin ja oikeudenmukaisin työehdoin ja maksamalla työstä palkkaa. Helsingissä on luotava toimiva ohjelma pitkäaikaistyöttömien työllistämiseksi. Helsingin tulee perustaa työpisteitä, joissa tarjotaan heikossa työmarkkina-asemassa oleville töitä. Aktiivisia toimia tarvitaan myös nopeasti kasvaneen korkeasti koulutettujen asiantuntijoiden työttömyyden vähentämiseksi siten, että näiden henkilöiden osallisuus yhteiskunnassa kasvaa ja erityinen osaaminen saadaan hyötykäyttöön. On myös tehtävä tiivistä yhteistyötä ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa TE- ja kotouttamispalveluiden uudistuksessa.

Työllisyyspalvelut tukemaan yksilöllisiä tarpeita

Työllisyyspalveluja on kohdennettava paremmin niin, että ne kohtaavat paremmin työttömän olemassa olevan koulutuksen, osaamisen ja toiveet. Aiemmin hankittu koulutus ja osaaminen vanhenevat ajan saatossa, mikä voi johtaa työllisyyskokeilukierteeseen. Työllisyyspalveluita on sijoitettava mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä sosiaalipalvelujen yhteyteen.

Kuntouttavan työtoiminnan ja palkkatuetun työn käyttöä tehostettava

Helsingin on tarjottava työttömille työtä normaalein työehdoin. Myös Helsinkiin on muodostunut ilmaistymarkkinoita, joissa palkkatyötä vastaavaa työtä teetetään harjoittelijoita kettujuttamalla sekä kuntouttavalla työtoiminnalla. Kuntouttava työtoiminta pitää olla aidosti kuntouttavaa. Kuntouttavan työn jatkopolkuja on vahvistettava panostamalla toimiviin väli-työmarkkinoihin, jossa kaupungilla tulisi olla vahvempi koordinoiva rooli.

Osatyökykyisille soveltuvaa työtä

Kaupungin tulee tukea osatyökykyisten työllistymistä ja joustavilla ratkaisuilla, vastata omiin työvoimatarpeisiinsa sekä kantaa inhimillinen vastuu julkisena toimijana. Työllisyydenhoitoa on tehtävä vahvassa kumppanuudessa järjestöjen kanssa ja hyödynnettävä niiden osaaminen täysimääräisesti. Työttömien työnhakijoiden joukosta tulee tunnistaa ne henkilöt, jotka ovat työnhakijoina, vaikka eivät tosiasiallisesti ole työkykyisiä, ja edesauttaa heidän eläkkeelle tai kuntoutukseen pääsyään sekä ohjausta sopivien sosiaali- ja terveyspalveluiden piiriin.

Vasemmistolaista yrittäjämönteistä kuntapolitiikkaa

Yrittäjyyden tukeminen on elinvoimaisen ja toimivan kuntaelinkeinoelämän keskiössä. Yrittäjää huomioivassa kunnassa reilu pk-yrittäjä työllistyy ja työllistää reiluin kilpailukykyisin ehdoin, tarjoaa laadukkaita palveluita kunnalle ja kuntalaisille sekä osallistuu veronkantoon. Yritysmönteinen ja toimiva kuntainfrastruktuuri edellyttää joustavia kuntapoliittisia päätöksentekoaikavälisiä ja reiluja avoimia hankintaprosesseja. Yrittäjien tuottamat palvelut vaikuttavat suoraan kunnan elinkeinoelämään, kulttuuriin ja vapaa-aikaan, kaavoituksiin ja maankäyttöön, sekä henkilöstöpoliittisiin ratkaisuihin. Yritysten neuvontapalveluihin tulee panostaa kunnassa, jotta varsinkin yritystoiminnan aloittamista tai sen kasvattamista suunnittelevat toimijat saavat tarvitsemansa tuen.

Nuoret ja valmistuvat avustettava työmarkkinoille

Nuorten yhteiskuntatakuun tulee turvata jokaiselle nuorelle koulutus-, työharjoittelu- tai työpaikka. Nuorten työpajatoimintaa ja etsivää nuorisotyötä on laajennettava. Myös nuorten on saatava työstä asianmukainen palkka ja työn on perustuttava reiluille työehdoille.

6.3. Helsinki vastuullisena työnantajana ja työllistäjänä

Helsinki on rikas kaupunki, jolla on varaa olla reilu ja esimerkillinen työnantaja ja työllistäjä. Helsinki on valtion jälkeen Suomen toiseksi suurin työnantaja ja lähes 80 prosenttia sen henkilöstöstä on naisia. Palkkatasa-arvo, työssä jaksaminen ja työhyvinvointi eivät ole tehokkaan työn vastakohtia, vaan sen edellytyksiä, ja arvoja itsessään. Luova yhteistyö kaupungin toimielinten ja yritysten kanssa voi auttaa luomaan uusia työpaikkoja.

Reilut palvelut reiluilla työoloilla

Kaupungin on työllistettävä reiluilla ehdoilla ja hyvällä palkalla ja luotava pysyviä työpaikkoja ketjutuksen sijaan. Riittävän henkilöstömitoituksen ja vakituisten työsuhteiden on oltava Helsingin kaupungin työnantajapolitiikan perusta. Pätkätyön ja vuokratyövoiman käyttö tulisi olla viimeinen keino toimintaa resursoitaessa, sillä oma osaava työvoima on edullisempaa, tuottavampaa ja laadukkaampaa. Myös työntekijöiden oikeudet ja suoja ovat pätkä- ja vuokratyösuhteissa heikommat. Palkkausjärjestelmään liittyvät tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusongelmat on poistettava ja pienipalkkaisimpien työntekijöiden palkkatasa-arvo on nostettava. Hel-

singin on teetettävä taiteen ja kulttuurin alan työt palkkatyönä tai tilattavana ne y-tunnukselliselta yritykseltä. Myös tukipalvelujen työntekijöiden työoloista, resursseista ja palkoista on pidettävä tasavertaisesti huolta. Helsingin kaupungin rakentamis- ja ympäristöhoitopalveluista vastaavan liikelaitos Staran tehtäviä ei tule ulkoistaa yksityisille firmoille. Starassa työskentelevien laajaa kaupunkituntemusta omaavien työntekijöiden tulee saada jatkaa tehtävissään. Säännöllistä työaika on lyhennettävä 30 viikkotuntiin mahdollisimman laajasti. Osana siirtymää kokeillaan lyhyempää työaika erilaisilla työaika- ja palkkamalleilla.

Helsinki työhyvinvoinnin edelläkävijäksi

Laadukas työnantajapolitiikka lähtee henkilöstön hyvinvoinnin edistämisestä. Uupumusta ja työn liiallista kuormitusta on ehkäistävä jo varhaisessa vaiheessa takaamalla riittävät resurssit työn suorittamiselle, tarjoamalla riittävät työterveyden palvelut, joihin sisältyy mahdollisuus lyhytterapiaan ja mielenterveyspalveluihin, sekä kouluttamalla esihenkilöitä työhyvinvoinnista. Helsingin kaupungin pitää olla mallina hyvästä työnantajasta, joka noudattaa työehtoja, panostaa työhyvinvointiin, avoimuuteen ja hyvään työilmapiiriin. Helsingillä tulee olla nollatoleranssi syrjintään, mukaan lukien ikäsyrjintään, ja sen tulee toimia tehokkaasti työpaikkakiusaamisen poistamiseksi. Kaupungin työntekijöille on järjestettävä antirasistista koulutusta. Työhyvinvoinnin edistäminen on työnantajan velvollisuus ja hyvinvoivat työntekijät ovat myös parempia työntekijöitä. Jokaisessa kuntatyöpaikassa tulee olla turvallisemman tilan periaatteet ja työsuojeluvaltuutetut, jotka on koulutettu toimimaan häirintäyhdyshenkilöinä. Lisäksi digitaalisten järjestelmien toimivuuteen ja turvallisuuteen on panostettava. On huolehdittava, että palkanmaksukriisin ja tietoturvaongelmien kaltaiset katastrofit eivät toistu.

Elämäntilanne huomioitava työjärjestelyissä

Kaupungin on työnantajana ymmärrettävä perhemuotojen moninaisuus, perheiden erilaiset tilanteet ja töiden erilaisuus. Hoivan ja työn yhdistäminen ei ole vain pikkulapsiperheiden asia, vaan se voi liittyä monenlaisiin muihinkin tilanteisiin elämän aikana. Työn ja perheen yhdistäminen täytyy onnistua niin vuoroissa kuin toimistoissa työskenneltäessä, oli kyse lasten tai ikäänntyvien tai erityistarpeisten omaisten hoivan järjestämisestä.

Työntekijöiden osallisuutta vahvistettava

Työntekijät ovat oman työnsä asiantuntijoita ja heidän roolinsa työn järjestämisessä on olennainen. Työn osallisuutta voidaan lisätä esimerkiksi edistämällä erilaisia itseohjautuvuusmalleja. Työntekijöiden osallisuutta ja työpaikkademokratiaa on parannettava. Kunnallisissa yhtiöissä työntekijöiden oikeutta edustukseen on edistettävä. Palkkatasa-arvoa ja palkka-avoimuutta on edistettävä systemaattisilla palkkakartoituksilla. Palkkioiden perusteet on tehtävä läpinäkyviksi. Anonyymin rekrytoinnin on oltava lähtökohta Helsingin omissa työnhakuprosesseissa. Vastuullinen kaupunki myös luottaa omaan tehokkaaseen palvelutuotantonsa, eikä edistä yhtiöittämis- ja ulkoistamiskehitystä, sillä omana työnä palvelut ovat lähempänä demokraattista päätöksentekoa. Lisäksi palveluiden tuottaminen omana toimintana lisää huoltovarmuutta. Mikäli jostain syystä palveluita on tarpeen ulkoistaa, ovat kunnan tai kuntien yhteiset liikelaitokset tai in-house-yhtiöt ainoat kestävä vaihtoehdot. Yhtiöiden mahdollinen positiivinen tulos on mahdollista käyttää yhtiön toiminnan kehittämiseen ja tukemiseen, kun rahat eivät valu osinkojen kautta omistajille.

Hankintalakia sovellettava eettisesti

Hankintalain soveltamisessa on huomioitava hinnan lisäksi ympäristökysymykset, yhteiskuntavastuu, ihmisoikeudet ja työehdot. Hankintoja toteuttavien vastuulla on, että suuret, yhteistä omaisuutta olevat omaisuusmassat eivät valu veroja kiertäville tai muuten epäeettisille toimijoille. Hankintalaki antaa mahdollisuuden pelkän hinnan ohella monipuolisempaan priorisointiin. Hankintoja suunniteltaessa vähintään yhtä suuri painoarvo on annettava hankintojen ympäristökestävyydelle, yhteiskuntavastuulle ja vähintään omaan palvelutuotantoon verrattavien työehtojen ja työolosuhteiden toteutumiseksi. Lisäksi esimerkiksi laittomissa siirtokunnissa tuotettuja tuotteita pitäisi boikotoida. Hankintoja voidaan purkaa pienempiin osiin, jolloin erikokoisilla yrityksillä on mahdollisuus antaa tarjouksensa. Urakkakilpailutuksissa vääristyneeseen hinnoitteluun tulee puuttua kovin toimin. Helsingin tulee myös torjua ihmiskauppaa ja muita epäinhimillistä työolosuhteita ulkoistusprosessin läpinäkyvyydellä. Kunnissa tapahtuvan julkisen päätöksenteon tulee olla läpinäkyvää. Tätä tulee edistää nettipohjaisella ja yleisöjulkisella tietokannalla, johon kootaan julkisia hankintoja koskevat sopimukset. Kuntien, kuntayhtymien ja kuntien omistamien yhtiöiden esityslistat ja päätösluettelot on pidettävä yleisöjulkisina kaikilta muilta paitsi julkisuuslain salaamisen sallivilta osin.

Kaupungin osaajapula on ratkaistava

Keskeisin keino vastata julkisen sektorin osaajapulaan on henkilöstöpolitiikka. Helsingin kaupungin osaavia työntekijöitä saadaan takaisin nostamalla peruspalvelujen palkkoja ja tarjoamalla pysyvät työsuhteet ja hyvät työyhteisöt erityisesti naisvaltaisella sosiaali- ja terveysalalla. Riittävä työntekijöiden määrä sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä lisää osaltaan työhyvinvointia ja työssä jaksamista. Kaupungin tulee laatia toimenpideohjelma yhdessä ammattijärjestöjen kanssa, jossa selvitetään rekrytointitarpeet ja linjataan konkreettiset toimet, joilla ammattilaisten työnjakoa selkeytetään, työprosesseja kehitetään sekä työehtoja ja -oloja parannetaan. Tarvitsemme myös toimivan koulutusjärjestelmän ja mahdollisuuden opiskella ja kehittää ammattitaitoa koko työuran ajan. Kaupungin on tarjottava työntekijöilleen tosiasialliset mahdollisuudet kouluttautua ja tätä on tuettava asettamalla kolmen päivän minimimäärä koulutuspäiville vuodessa. Kaupungin tulee tukea myös työntekijöidensä kielipintoja, esimerkiksi suomalaisen ja suomenruotsalaisen viittomakielen osalta, jotta palveluita on saatavilla omalla kielellä.

Maahanmuutto avainasemassa osaajapulan ratkaisussa

Maahanmuutto tulee olemaan merkittävässä roolissa osaajapulan ratkaisemiseksi. Maahanmuuttajataustaisten ihmisten rekrytointia ja työelämää tulee kehittää, sillä heidän osaamisensa jää usein hyödyntämättä ja lisäksi he ovat erityisen suuressa riskissä tulla hyväksikäytyksi työelämässä. On myös huolehdittava, että maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden ja heidän perheidensä maahan kotoutuminen toteutuu. Tätä edesautetaan huolehtimalla omakielisen neuvonnan riittävydestä, tulkkauksen käyttömahdollisuuksista ja tiedotuksella yhteiskunnasta ja työelämän pelisäännöistä. Mahdollisuutta asioida kaupungin palveluissa englannin kielellä on lisättävä.

Tasa-arvoa ja hyvinvointia vahvistava talous

Helsinki on Suomen rikkain kaupunki ja sen talous on vakaalla pohjalla. Talouden pitää edistää tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia sekä varjella luontoa ja ilmastoa. Kaupungin tulopohjan tulee olla kestävällä tasolla niin, että se mahdollistaa sosiaalisten investointien teon ja hyvinvoin-

vasemmisto
HELSINKI

VAALIOHJELMA

22(22)

tia ylläpitävien palveluiden riittävän resursoinnin. Itsensä tulovirtoina takaisin maksavia investointeja on mahdollista tehdä myös lainarahalla. Kaupungin hankinnat on toteutettava eettisesti ja ilmastobudjetointia kehitettävä kattavammaksi.